880
W839d WOLTERS

DE EPIGRAMMATUM
GRAECORUM AN-
THOLOGIES

Classics

880
W839d

DE EPIGRAMMATUM GRAECORUM

ANTHOLOGIIS

LIBELLUS

AD RITE OBTINENDOS SUMMOS
IN PHILOSOPHIA HONORES SCRIPSIT
AMPLISSIMO IN UNIVERSITATE FRIDERICIA
GUILELMIA RHENANA PHILOSOPHORUM
ORDINI TRADIDIT DEFENDETQVE UNA
CUM SENTENTIIS CONTROVERSIS PUBLICE
DIE XXIX. MENSIS IULII A . MDCCCLXXXII
HORA XII

PAULUS WOLTERS
BONNENSIS

ADVERSARII ERUNT
ERNESTUS FABRICIUS
IULIUS HÖPKEN
IOHANNES KEMKE

HALIS
FORMIS HENDELIIS

LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY OF ILLINOIS.

FRANCISCO BÜCHELER
RENARDO KEKULÉ
HERMANNO USENER
S.

b 31297

Anthologiam graecam, hoc est epigrammatum collectionem, litteris renascentibus primus edidit Ianus Lascaris Florentiae a. 1494; quod opus omnibus acceptissimum fuisse videtur, nam paucorum annorum spatio iterum atque saepius recusum est[1]. Anthologia erat illa, quam saeculo XIV confecerat Maximus Planudes monachus CPolitanus: hac igitur una utebantur viri docti, hanc emendare et illustrare conabantur, hanc ludentes versibus latinis exprimebant. Praeter hanc superesse collectiones nesciebant. Primus alia quadam usus est Henricus Stephanus, qui cum a. 1566 anthologiam ederet sex epigrammata γριφώδη addidit 'ex vetere codice epigrammatum quem Lovanii habebat Iohannes Clemens Anglus' descripta, quem codicem eundem esse ac Palatinum putant[2]. Iosephus autem Scaliger (ep. 430 et 431) opinatur Palatinum librum antea Nicolai Sophiani fuisse, quem ut Isocratem et Stephanum Byz. locupletiores sic etiam anthologiam integram habuisse auctor ei fuerat Franciscus Portus. Sed aliquem hic subesse errorem manifestum est (Rose p. XVIII 33) quamquam non video cur Scaligero non credamus librum epigrammatum fuisse non penes Sophianum illum qui Graeciae formam delineavit (Nicolaum) sed apud alterum Sophianum philologum, cui re vera non Nicolao sed Michaeli erat praenomen[3], licet Scaliger

---

[1] Cf. Friderici Jacobs Prolegomena, editionis mai. vol. VI p. XC sqq.

[2] Cf. Valentini Rose praefationem ad 'Anacreontis Teii quae vocantur ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΑ ΗΜΙΑΜΒΙΑ', imprimis p. III et VIII. De Iohanne Clemente praeterea videnda p. XV et si libet *Nouvelle biographie générale publiée sous la direction de M. le Dr. Höfer* vol. X p. 783, Athenae Oxonienses[3] I p. 401, Jöcheri lexicon I p. 1954; quos illi adlegant libros ipse non vidi.

[3] Vide de utroque praeter Jöcheri lexicon IV p. 680 et Fabricii Bibl. gr. XI p. 714 Harles, Tiraboschi *Storia della letteratura italiana* VII p. 1084 et Humphredi Hodii De Graecis illustribus p. 309, unde

adseveret utrique idem fuisse. In hac re certe falsus est, sed hic minor est error quam quem Rose ei imputat, confudisse Sophianum geographum cum philologo. Accedit quod Petrus Victorius item testari videtur Michaelem hos codices habuisse [1], qui 'commodum' inquit 'mihi est narrare quod a doctissimis viris et magna virtute dignitateque praeditis accepi, Angelo Iustiniano episcopo ac Iohanne Vincentio Pinellio, Michaelem Sophianum graecum hominem amicum utriusque horum et meum quoque non parvum, nactum fuisse vetus exemplar Isocratis in quo et quae divulgatae sunt huius diserti scriptoris orationes leguntur et praeterea fragmentum quoddam

sua sumpsit Schöll *Histoire de la littérature grecque*[2] VII p. 332. Hariolatur Grässe *Lehrbuch einer allg. Literärgeſch.* II 2, 2 p. 887 duos homines misere confundens. — Quod Michaelem Sophianum in gymnasio Patavino docuisse dicunt errare videntur, nam neque in Nicolai Comneni Papadopoli historia gymnasii Patavini neque in Facciolati Fastis gym. Patav. eius nomen occurrit. — Laudat Michaelem Victorius Commentariorum in librum Demetrii Phal. de elocutione (Florentiae 1562) p. 153. Ad eundem est Pauli Manutii ep. latina IV 44 et alia vulgari lingua scripta a. 1558 (*Lettere volgari di M. Paolo Manutio* 1560 p. 152[a]).

[1] Vide Victorii Commentarios in tres libros Aristotelis de arte dicendi (Florentiae 1579) p. 718. In priore editione (1548) haec verba nec leguntur nec legi potuere, nam tunc inter vivos erat Sophianus, quem die XV mensis Aug. a. 1565 obiisse narrat Leich Sepulcral. carm. p. IX, quocum bene convenit quod Victorius Epistularum lib. V p. 127 narrare dicitur (si modo Tiraboschi VII p. 1085 recte contendit de Michaele Sophiano illic agi) Benedictum Varchi poetam priusquam Sophiani laudationem conficere posset apoplexia obiisse, quem die XVIII mens. Dec. 1565 naturae debitum solvisse constat. Illud autem si verum est, duo fuerunt eiusdem nominis homines, eodem tempore eodemque loco viventes, uterque Pinellii amicus, fortasse pater et filius. Nam extant codices Michaelis Sophiani Cretensis manu post illum annum (partim domi Pinellii: vide Montfaucon Palaeographiae graecae p. 90) exarati, quorum novissimus est a. 1585. Vide E. Miller *Catalogue des manuscrits grecs de l'Escurial* p. 389 cod. X, II, 7 (364) et Victoris Gardthausen *Griechiſche Paläographie* p. 332. Cuius in catalogo interciderunt codices Escur. Σ, III, 1 (96) et Σ, III, 8 (104) Patavii a. 1569 scripti. Cod. Escur. Ψ, IV, 4 (474) Miller anno 1571 adtribuit, Gardthausen anno 1541, fortasse ex accuratiore notitia. Librarius hic si Cretensis est prior ille Sophianus fortasse erat Byzantius (cf. Crusium Turcograeciae p. 200).

alius quae adhuc in occulto latet; cuius pusillae partis ipsius (ut aiunt) tres loci citati sunt ab Aristotele in hoc libro . . . . Factum autem est undique male, nam et Michael mortuus est, et quae possidebat in potestatem venere cognati ipsius, qui domicilium non habet in Italia, neque apud aliquem hic vivit, raroque huc adventat, occupatus in continuis et longinquis navigationibus.'

Ceterum unde Scaliger colligat librum Sophiani eundem esse ac Palatinum equidem non assequor. Scribit enim ep. 431: 'Iam video illum codicem eundem esse quem Nic. Sophianus habebat. Nam praeter alios codices inerat et integer Stephanus ἐθνικογράφος cum toto K et Λ quae hodie imperfecta circumferri non ignoras. Sed codicem Isocratis idem Sophianus habebat, qui Panathenaicum tribus foliis auctiorem continebat quam qui hodie in manibus nostris versatur[1].' Aliquid turbatum esse apparet. Cuinam enim rei inerat praeter alios codices Stephanus? Et quid inde de anthologia colligi debuit? Coniecturam proferre audeo Scaligerum scripsisse 'praeter alios codices ei erat et integer Stephanus,' quem cum in bibliotheca Palatina item extare putaret[2] collegit omnes Sophiani libros illuc translatos esse.

Ceterum si Sophianus habuit codicem anthologiae et Clemens item, iam duo nobis adgnoscendi sunt libri veteres, et fortasse tertius Angeli Colutii[3]; sed vereor ne Clementis ille codex apographon tantum fuerit partis cuiusdam Palatini.

---

[1] Fabulam quandam iocosam addit; sed vides quanto veriora et simpliciora rettulerit Victorius cuius verba optime quadrant in orationem περὶ ἀντιδόσεως.

[2] Eandem opinionem profert ep. 245. Habebat bibliotheca Palatina Stephani codices duos, alterum vetustiorem, alterum recentiorem, sed neuter integrior fuisse videtur: vide Meinekii praef.

[3] Harles ad Fabricii Bibl. graec. IV p. 430 narrat Fulvium Ursinum in codice suo ad praef. libri VII, qua Planudes gloriatur se obscena resecuisse, adscripsisse ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐν παλαιῷ εἰσι παρ' Ἀγγέλου τοῦ Κολλωτίου. Quod unde sumpserit reticuit, neque quisquam scire videtur. Ubaldini Vitam Colutii Romae editam a. 1673 ad cuius p. 57, 18 Rose (p. XIX 33) provocat non vidi. Sed scitu est dignissimum quid tandem rei sit, et an alicubi lateat Colutii liber. — De viri vita adi *Biographie générale* vol. XI p. 208.

Nam nihil inde edidit Stephanus nisi γριφώδη illa epigrammata et Anacreontea (1554) quibus cur contentus fuerit, si tota anthologia ei uti licuit, non intellego, cum praesertim tantam operam in augendo epigrammatum numero posuerit.

Sed haec omnia dubia. Nobis certe unus tantum codex servatus est, quem primus in lucem protraxit Claudius Salmasius[1]. Is enim cum a. 1607 Heidelbergae versaretur invenit anthologiam a Planude diversam, ex parte locupletiorem, ante omnia vetustiorem, quam nos Palatinam nuncupare consuevimus. Non ante a. 1584 hunc librum in bibliothecam Palatinam illatum esse[2] ex catalogo Friderici Sylburg efficitur[3]: nam in hoc non recensetur, nec post a. 1596 quo Sylburg obiit illuc pervenisse potest cum hic librum descripserit[4].

Atque ut hac re statim defungar, omnibus notum est codicem anno 1623 cum maxima parte bibliothecae Palatinae a Maximiliano I Bavariae duce Gregorio XV papae dono datum et per Leonem Allatium Romam avectum esse. Quo in negotio ille ne magnum onus et inutile secum duceret omnia tegumenta librorum revelli iussit[5]; quod codici nostro

---

[1] Vulgo primus hoc codice usus esse dicitur, falso, nam ante eum Sylburg totum descripserat.

[2] Finsler *Kritiſche Unterſuchungen zur Geſchichte der Griechiſchen Anthologie* p. 8 unde tandem collegerit codicem a. 1572 Heidelbergam venisse non video; fortasse male cepit quae vir doctus nescio quis in actis diurnis Augustanis disputavit (*Augsburger Allgemeine Zeitung* 1876 Nr. 30 *Beilage*, Nr. 31 = p. 437, 447).

[3] Cf. Wilken *Geſchichte . . der alten Heidelbergiſchen Bücherſammlungen* p. 187. Descriptum habes catalogum inter Monumenta pietatis et litteraria a Lud. Christiano Mieg et Daniele Nebel a. 1701 edita p. 1 — 128. Invenies in illo Nr. 57 Stephanum Byz. sed cum postea duos Stephanos habuerit bibliotheca Palatina (Serapeum 1850 XI p. 182) alter esse potest Sophiani iste liber. Isocrates bis habetur Nr. 135, 187, sed nihil inde concludi potest.

[4] Vide Jacobsi Proleg. p. CXLIII, Fabricii Bibl. graec. IV p. 434 Harles, Pauli Colomesii catalogum librorum Vossianorum (Operum p. 860 Nr. 162) et catalogum librorum qui Burmanni secundi fuerant (codd. mss. p. 26 Nr. 2644). Memoria lapsus Colomesius Opusculorum p. 138 = Operum p. 331 dicit codicem Vossianum a Grutero esse scriptum.

[5] Cf. quae Rose Anacreonteorum p. XII 6 excerpsit e Theineri

fatale fuit. Nam cum Romae liber in partes duas diremptus esset Francogalli quidem cum a. 1797 magnum codicum numerum praedam secum ducerent utramque investigare non omiserunt[1], Germani vero cum a. 1816 impetrassent ut hic quoque liber redderetur una priore parte contenti fuere. Paulssen autem cum alteram deesse primus animadvertisset (Correctionis p. XII), ubi illa lateret ignorabatur[2] donec per Dübnerum cognitum est eam Parisiis remansisse[3], ubi nunc inter supplementa est codex 384. Continet autem pars Heidelbergensis libros I—XIII, Parisina XIV et XV. Sed duas has partes ut unius corporis membra male dirempta etiam nunc uno Palatini codicis nomine comprehendam.

Hunc codicem Salmasius excussit totum, quae in anthologia Planudea desiderarentur epigrammata descripsit et viris doctis liberalissime communicavit. Inde celebrari coepit Constantini Cephalae nomen, quod ut totius collectionis conditoris Salmasius e membranis eruerat cum antea plane ignotum fuisset Ad hunc hominem quae spectant scholia codicis breviter enarrabo. Quater invenitur Cephalae nomen in margine libri VII, statim initio p. 207 ἀρχὴ τῶν ἐπιτυμβίων ἐπιγραμμάτων ὧν ἐσχεδίασεν ὁ κύρις κωνσταν̃ ὁ κεφαλᾶς. ὁ μακάριος καὶ

---

libro *Schenkung der Heidelberger Bibliothek uſw.*, quem mihi videre non licuit.

[1] Cf. Chardon de la Rochette *Mélanges de critique et de philologie* I, p. 289 = Millin *Magasin encyclopédique* 1798 I p. 90: *Le pape étoit si jaloux de conserver ce manuscrit, qu'il le fit porter à Terracine avec ses bijoux les plus précieux; mais nos commissaires le firent rapporter, et s'apercevant qu'il avoit été relié à neuf et que l'Anacréon en avoit été détaché, ils firent rapporter aussi l'Anacréon, et ces deux parties ne furent comptées que pour un seul manuscrit.*

[2] Cf. Anacreontea a Friderico Mehlhorn a. 1825 edita p. 2: 'Tristem nuntium a viro summo (Boissonade) accepi, codicem Parisiis non exstare, addiditque amicus suspicatos esse viros bibliothecae regiae praefectos, haud dubie inter transportandi tumultum eum aut periisse aut interceptum esse.' Sed eodem fere tempore usi sunt nonnulli Anacreontis codice Parisino (cf. Ambrosii Firmin Didot *Notice sur Anacréon* p. 39) quem tamen non perditum illum esse omnes contenderunt miro iudicio.

[3] Zimmermanni *Zeitſchrift für die Altertumswiſſenſchaft* 1839 VI p. 464.

ἀείμνηστος. καὶ τριπόθητος. ἄνθρωπος, tum ad VII 334 p. 255 εἰς φρόντωρα υἱὸν πωλίττης εὑρέθη δὲ ἐν κυζίκω[1]. τὸν δὲ ποιήσαντα οὐ γινώσκω :~ ἐγράφη[2] δὲ καὶ τοῦτο ὁμοίως (ut ep. 327) παρὰ τοῦ μακαρίτου γρηγορίου τοῦ καμψι} ὅθεν αὐτὸ καὶ ὁ κεφαλᾶς ἐν τοῖς ἐπιγράμμασιν ἔταξεν, tertio ad VII 429 p. 273 τοῦτο τὸ ἐπίγραμμα ὁ κεφαλᾶς προεβάλετο ἐν τῇ σχολῇ τῆς νέας ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ μακαρίου γρηγορίου τοῦ μαγίστορος, postremo ad ep. 432 p. 273 ad quod tria spectant scholia. Quae sunt haec: [ἕως][3] ὧδε μιχαὴλ τοῦ χαρτοφύλακος, tum ἕως ὧδε τὰ τοῦ κυροῦ μιχαὴλ τοῦ μαξ περιεῖχον ἐπιγράμματα ἅτινα ἰδιοχείρως αὐτὸς ἔγραψεν ἐκ τῆς βίβλου τοῦ κεφαλᾶ et iterum in margine superiore huius paginae[4] ⋇ ἕως ὧδε ἀντεβλήθη πρὸς τὸ ἀντιβόλιν τοῦ κυροῦ μιχαὴλ ⋇ καὶ διωρθώθη τινὰ πλὴν ὅτι κἀκεῖνο σφάλματα εἶχεν :~ Vides non multum nos edoceri de ipso Cephala his scholiis. Hoc unum addam. Scholia ad ep. 432 priora duo a correctore scripta sunt, de quo cf. Finsler p. 30 sqq., tertium ab alia manu librario simili, ipsumque correctorem produnt loquentem. Primum ut nunc legitur librario debetur, sed immutatum esse videtur id quod olim Cephalas adscripserat. In altero γινώσκω sine dubio e Cephalae persona dictum est, reliqua iterum immutata sunt. Tertium a correctore et scriptum et profectum est.

Maioris est momenti quod ad librum IV appictum est manu eius qui lemmata scribere solebat scholion p. 81 οὗτος ὁ μελέαγρος φοίνιξ ἦν τῶν ἀπὸ παλαιστίνης πολ. ἐποίησεν δὲ τὸν θαυμάσιον τουτονὶ τῶν τῶν ἐπιγραμμάτων στέφανον ⋇ συνέταξεν δὲ αὐ κατὰ στοιχεῖον ἀλλὰ κωνσταν ὁ ἐπονομαζόμενος κεφαλᾶς συνέχεεν αὐ ἀφορίσας εἰς κεφάλαια διάφορα. ἤγουν ἐρωτικὰ ἰδίως : καὶ ἀναθεματικὰ καὶ ἐπιτύμβια : καὶ ἐπιδεικτικὰ : ὡς νῦν ὑποτέτακται ἐν τῷ παρόντι πτυκτίωι:~ quo efficitur si non totam at magnam partem nostrae collectionis a Constantino Cephala compositam esse vetustiorum florilegiorum ope.

---

1 κυζίκω corr. in rasura; quid antea fuerit dispicere non potui In margine superiore idem corr. adscripsit ταῦτα ἀπὸ τῆς πόλεως κυζίκου: ζτ καὶ τὰ ἐν τῶι ναῶι (l. III). Idem antea πολίττης emendavit.

2 Lege μετεγράφη. 3 ἕως in codice omissum est. 4 Cf. Finsler p. 33, qui in hoc uno errat quod scholia in duabus paginis legi autumat; cf. Graux *Revue critique N. S.* 1877 VI p. 248.

Brunck (Analectorum p. III) et hunc secutus Jacobs (Proleg. p. LXXIV) saeculo decimo sub Constantino VII Porphyrogenneto Cephalam vixisse coniectura assecuti sunt: causas certas proferre non potuere, nisi quod scholio modo adlato (VII 429) liquido demonstrari licet non ante finem saeculi noni eum vixisse, cum in schola novae ecclesiae sub Gregorio magistro [1] docuisse feratur, quae ecclesia a Basilio Macedone imp. aedificari coepta est a. 876 consecrata 881; cf. Eduardi de Muralt *Essai de chronographie byzantine de* 395 *à* 1057 p. 456, 461.

Melius et certius testimonium Henrichsen [2] protulit ex Theophane qui dicitur continuato (p. 388 ed. Bonnensis) petitum, quod idem apud Georgium monachum (p. 880 ed. Bonn.) exstaret. Georgii monachi recentiorum imperatorum vitas quas dicebant, editas post Theophanem continuatum in ed. Bonnensi, non illi uni deberi scimus [3] postquam a. 1859 Eduardus de Muralt integrum eius chronicon edidit. Georgius ipse res ab orbe condito usque ad a. 842 gestas quattuor libris comprehendit, quibus postea adiecta est narratio rerum usque ad a. 948 gestarum a logotheta quodam conscripta et alia quaedam [4]. Logothetae istius fragmentum, nam pars tantum est maioris operis mutilati eo consilio ut Georgio subiceretur [5], optimae fidei, a permultis posterioris temporis scriptoribus exscriptum est, ab eo qui Theophanis continuati libri VI partem priorem composuit, Symeone magistro, Leone magistro, aliis [6].

---

[1] Hic Gregorius num is sit quem anno 932 mortuum esse audimus nescio; vide Muralt *Essai* p. 507, cf. etiam p. 456, 457.

[2] *Om den palatinske Anthologies Oprindelse, Alder og Forhold til Maximos Planudes's Anthologie: Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter. Femte Række. Historisk og Philosophisk Afdeling.* IV p. 144.

[3] Vel potius denuo edocti sumus, nam Allatius (De Georgiis, Fabricii Bibl. graec. X p. 641 = XII p. 30 Harles) et post eum Fabricius (Bibl. gr. VI p. 154 = VII p. 463 Harles) recte rem exposuerant.

[4] Vide his de rebus Ferdinandi Hirsch librum optimum *Byzantiniſche Studien* p. 2 sq. 35 sqq. 51. 87.

[5] Hirsch p. 54. [6] Cf. Hirsch, imprimis p. 181. 267. 318.

UNIVERSITY OF
ILLINOIS LIBRARY

Ad hunc igitur ut ceterorum fontem redeamus, reliquis non utamur nisi ut apographis eiusdem operis fortasse lectionem aliquam meliorem servantibus quam nostri Georgii codices. Narrat igitur logotheta Georgii monachi E′ θ′ (15) p. 806 Muralt, p. 880 Bonn. haec: Βλέπουσα δὲ ἡ Αὐγοῦστα Ζωὴ (Leonis VI uxor Constantini VII mater, tunc temporis pro filio imperatoris vice fungens) τὴν ἔπαρσιν Συμεὼν (Bulgarorum ducis Thraciam vastantis) καὶ τὴν κατὰ τῶν Χριστιανῶν αὐτοῦ ἐπίθεσιν, βουλὴν μετὰ τῶν ἐν τέλει βουλεύεται, ἀλλάγιον καὶ εἰρήνην μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν διαπράξασθαι, διαπερᾶσαι δὲ πάντα τὸν τῆς ἀνατολῆς στρατὸν πρὸς τὸ καταπολεμῆσαι[1] καὶ ἀφανίσαι τον Συμεών . . . . Ἐξαγαγόντων δὲ τὰ σεβάσμια ξύλα καὶ ζῳοποιὰ Κωνσταντίνου πρωτοπαπᾶ τοῦ παλατίου τοῦ Κεφαλᾶ λεγομένου καὶ Κωνσταντίνου τῆς Μαλελίας[2] ἐν τῇ Θράκῃ, ἅπαντες προσκυνήσαντες καὶ ἐπομοσάμενοι συναποθνήσκειν ἀλλήλοις πανστρατὶ κατὰ Βουλγάρων ἐξώρμησαν . . . Μηνὶ δὲ Αὐγούστῳ κ′ ἰνδικτιῶνος ε′ ὁ πόλεμος μεταξὺ Βουλγάρων τε καὶ Ῥωμαίων πρὸς τῷ Ἀγελῷ[3] συγκεκρότητο ποταμῷ. Quae pugna Romanis infaustissima evenit. Quod factum est a. p. Ch. n. 917; cf. Muralt *Essai de chronographie byzantine* p. 494, Krug *Kritiſcher Verſuch zur Aufklärung der byzantiniſchen Chronologie* p. 130.

Huic igitur Cephalae, protopapae palatii, hoc est primo sacerdotum aedium caesarearum[4], collectionem epigrammatum

---

[1] πολεμῆσαι Georgius, illud Theophanes cont. p. 388 Symeon p. 723 Leo gramm. p. 294 ed. Bonn. Discrepantias quae sunt multae non adnotabo nisi quae Georgium emendatiorem reddunt aut in locis dubiis occurrunt.

[2] Sic Leo gramm. p. 294 Bonn. Georgii codices τοῦ Μαλελία ἐν τῇ Θ. Theoph. cont. p. 389 Bonn. τοῦ Βαλελίας ἐν τῇ Θ.

[3] Ἀγελῷ habent codices Georgii, Ἀχελώῳ est in editionibus Leonis gramm. Theophanis cont. Symeonis, Ἀγχιάλῳ scribendum esse putat Muralt praeeunte Philippo Krug. Res incerta; sed mutatione interim abstinendum cum praesertim Ἄχελος nomen (de accentu nunc non ago) a quo Ἀγελώϊος derivatur sine offensione sit, immo hoc ipsum fortasse exstet in vase Monacensi (*Annali d. J.* 1839 XI tab. Q, Jahn *Beſchreibung der Vaſenſammlung König Ludwigs* No. 251) et Acheloi quot fuerint tota Graecia nemo nesciat.

[4] Vide Iohannis Meursii Glossarium graecobarbarum p. 583,

quae codice Palatino continetur debemus. Qui cum anno 917 tanto munere functus sit saeculo IX exeunte florilegium suum composuisse putandus est.

Fridericus Jacobs cum librum Palatinum altera anthologiae editione exprimeret merito codicis paginas in margine notavit, quod in novissima editione omissum esse aegre ferimus. Numeratae autem sunt paginae a manu XVI saeculi ut videtur, atramento; errores aliquot commissi sunt in parte priore (vide Finsler p. 13), in posteriore vero inde a libro XIV quid tandem sibi proposuerit qui haec adlevit vix dispicies: tanta grassatus esse videtur libidine[1]. Post p. 615 unam sine numero reliquit, tunc 616 scripsit, paginis deinde tredecim praetermissis adiecit numerum 623, iterumque post undecim 629, post viginti 639 et 640, post tres 642 iterumque post tres 644 etc. Quod aegre tulisse videtur Spallettus et inde a p. 615 suis usus est eisque rectioribus numeris[2] quos apud Jacobsium habes. Sed cum hic numerum 616 omiserit, uno maiores sunt omnes; tamen hanc numerandi rationem aetate quodammodo sancitam praeferendam duxi alteri omni ex parte verae quam incohavit qui in libro Parisino usque ad finem Anacreonteorum (p. 691 Jacobs, 690 re vera) numeros adiecit stilo plumbeo usus quamque secutus est Rose (Anacreonteorum p. IV) neque minus ei quam bibliothecae Parisinae curatores addiderunt foliorum numeros perscribentes prioris codicis partis ratione habita nulla.

Libri Palatini pars quae ad sedem pristinam varia post fata revertit quaternionibus constat XXXVIII et folio uno = p. 1—614 (cf. Finsler p. 13); partis quae Lutetiae remansit folia priora hoc modo cohaerent[3]

1 2 3 4 5 6 7 = p. 615—629;

Du Cange Glossarium ad scriptores mediae et infimae graecitatis s. v. παπᾶς.

[1] Hoc intellexi ex descriptione codicis Parisini quam intercedentibus Hermanno Usener et Henrico Weil meum in usum comiter confecit de Nolhac scholae summorum studiorum quae floret Lutetiae alumnus.

[2] In libro Parisino horum numerorum nullum vestigium.

[3] Postquam de Nolhac scripsit quaternionum conexum aegre posse dispici propter codicis suturam nimis strictam, litteris adii

est igitur quaternio completus adsumpto folio postremo (p. 613/14) codicis Heidelbergensis. Tunc iterum secuntur folia septem

8 9 10 11 12 13 14 = p. 630 — 643

hoc est ternio folio uno (12) inserto auctus. Hunc excipiunt quaterniones quattuor pleni (= p. 644 — 707)[1]. Praeterea praemittuntur libro folia nonnulla epigrammatis conscribillata a manu rudi et inculta (Finsler p. 15) quae eadem duo folia in fine (p. 708 — 711) addidit[2] et in codice ipso locos vacuos implevit. Hanc multo recentiorem esse ipso codice ideoque separandam apparet.

Sed ipsum quoque librum non ab uno eodemque librario saeculo fere XI scriptum esse inde a Jacobsio (Proleg. p. LXIV) omnes contenderunt. Una manus adgnoscitur quaternionibus prioribus XXVIII (= p. 1 — 452 Pauli Silentiarii ἔκφρασιν, Gregorii eclogas, Anthol. Pal. lib. I — IX 563 referentibus) altera sequentibus quaternionibus XI et ternione illo uno folio aucto (= p. 453 — 643 Anth. Pal. IX 564 — XIV) tum denuo prior manus quaternionibus IV (= p. 644 — 707[3] Iohannis Gazaei ecphrasin, Anth. Pal. XV una cum Anacreonteis etc. continentibus).

Haec recte dici unus Carolus Graux, de cuius praematura morte nuper venit nuntius luctuosus, negavit. Sibi enim totum codicem unius librarii videri[4]. Sed etiamsi scripturae

---

Carolum Zangemeister bibliothecae Palatinae curatorem, quippe quem scirem cum codicis folia singula arte photographa repraesentanda curaret omnia solvisse vincla, et petivi ut si quid tunc enotasset mecum communicaret. Cuius humanitati debeo quaecunque hac de re profero.

[1] Nam nullius videtur esse momenti quod quaternio paenultimus sic est compositus

31 32 33 34 35 36 37 38 = p. 676 — 691.

Folia 33 et 36 nunquam cohaesisse testatur Zangemeister.

[2] Pag. 710 pars dimidia vacua mansit ut tota 711.

[3] Jacobsi errorem (Proleg. p. LXIV) iterans Finsler p. 12 usque ad p. 705 tantum tertiam codicis partem extendi dixit, quem notavit Carolus Graux loco statim indicando.

[4] Vide censuram libri Finsleriani *Revue critique d'histoire et de littérature. N. S.* 1877 IV p. 245 sqq.

illae duae non tam diversae essent, ut non idem homo diversis temporibus eis uti potuerit[1], qui tandem factum est ut primum uno scripturae genere uteretur librarius paginis fere CCCCL continuis, tum altero item paginis CC, deinde ad prius relaberetur? Hoc eo mirabilius est quod scripturae mutatio non invenitur nisi in quaternionis fine, et prior manus ubi denuo incipit p. 644 totam litteris maiusculis scribit; adde quod alteram illam manum crassiore membrana usam esse constat (Finsler p. 13) et concedes ab uno eodemque homine diversas has partes nunquam scriptas esse posse, immo recte diversorum codicum partes dici. Paulsseno pars secunda antiquior visa est, non solum propter ductus litterarum sed etiam ea de causa quod is qui primam et tertiam partem exaravit, secundam hic illic emendasset. Quod perperam poni dicit Finsler (p. 17) nullum enim prioris illius manus in altera parte extare vestigium[2]; praeterea recte a Wattenbachio alteram partem priore non vetustiorem dici (*Anleitung zur Griech. Paläographie*[2] p. 54). Hae curiosae discriptiones aetatum librorum quam non certae sint nemo nescit. Vetustiores videri ductus alterius partis unusquisque concedet, et aliquanto si non multo re vera antiquiores esse codicis universa condicio docebit.

Nam cum altera pars membranis crassioribus scripta sit, apparet non librarium secundum excepisse in exarando libro priorem, sed partes diversae esse originis. Hoc etiam eo confirmatur, quod in fine primae partis p. 452 margini adpictum legitur ab ipso librario ut videtur (cf. Finsler p. 121) ζήτει Νικίου εἰς τὸ ἔαρ, p. 453 vero altera manus recte incipit a Niciae epigrammate in ver vel potius apem composito (IX 564).

Finsler totam rem his verbis explicat p. 121: '*In der Vorlage von A* (sic nuncupat librarium priorem) *schloſs Buch IX*

---

[1] Quod nunc unicuique dignoscere licet beneficio Exemplorum codicum graecorum a Guilelmo Wattenbach et Adolfo von Velsen editorum, tab. 36.

[2] Correcturas illas a C_I et C quos dicit, hoc est a correctore et lemmatum scriptore, adiectas esse; C autem cum et mihi et aliis librarius ipse videatur esse, secundis curis opus suum retractans fortasse Paulssen non erroris accusandus est in hac re. Sed hoc nostra nunc non interest.

mit No. 563 und fehlte Alles von Buch IX 564 ab bis Buch XIV einſchlieſslich. Der Schreiber A, die Unvollſtändigkeit ſeines Exemplars erkennend und auf Ergänzung desſelben bedacht, fand in einer zweiten ſich ihm darbietenden Handſchrift der Anthologie ein Stück, das ſeiner Vorlage fremd war, und das er für die Completirung ſeiner Abſchrift geeignet hielt; vielleicht dachte er dasſelbe aus jener zweiten Handſchrift abzulöſen und in ſeine Abſchrift einzuordnen. Auf jenes Stück, das mit dem Gedicht des Nikias auf den Frühling begann, bezieht ſich wohl ſeine Anmerkung ζτ. νικίου εἰς τὸ ἔαρ. *Dieſe Anmerkung wurde beachtet, denn die beiden Teile müſſen bald vereinigt worden ſein; es finden ſich nämlich auch im zweiten Teile Spuren des Lemmatiſten, der nicht gar viel jünger geweſen ſein kann als der erſte Schreiber.'* Omnia exscripsi ne quid male vertendo pessumdarem, tam subtilia et fragilia sunt omnia. Quid enim? Credemusne Byzantii eo tempore librarium aliquem anthologiae exemplar mutilum accepisse describendum, quo tantum non ipsius Cephalae[1] praesto erat liber? Deinde si quis penuria nescio qua motus ad librum confugisset truncatum, quid minus credibile quam sarcimentum eum quaesiturum fuisse ex alius libri diversi exemplo eoque antiquiore; et si peteret, cur non descripsit ea, quibus lacunam expleret sed satius duxit alium librum bonum truncare ut truncatum vel imperfectum conficeret? Et quid magis mirum, si librarium nobis fingimus illum, codicem describentem mutilum, quam quod versibus neque unquam diductis neque coartatis, id quod ex tabula Wattenbachiana unicuique cognoscere licet, forte fortuna litterulam postremam in fine non solum folii versi sed etiam quaternionis totius scripsit[2]? Et quo tandem casu factum

---

[1] Cf. Finsler p. 33.

[2] Quod non infringitur eo quod ep. IX 563, quod prioris partis est postremum, versus 5 et 6 sic perscripti sunt in codice a manu prima

σπευσάτω οὐκ ὀχυρὴν γὰρ ἔχω στάσιν εἴπερ ὀπώρην
ἀκρήτου χρηίζει δρέψαι ἀπ' ἀκρεμόνος :~
~ σπευσάτω οὐκ ὀχυρὴν γὰρ ἔχω στάσιν εἴπερ ὀπώρην.

Nam sive putas versum ultimum errore repetitum esse, sive consilio ne spatium vacuum maneret, stat sententia supra prolata, immo hoc ei etiam favet.

esse iudicabimus, ut pars prior et altera, cum diversissimae originis sint et nullo alio vinculo cohaereant quam quo olim bibliopega eas coniunxit, non solum magnitudine paginarum sed etiam versuum in unaquaque numero et tota specie externa tantopere concordarent, ut praeter membranas et litterarum ductus nihil differrent? Num haec omnia casui tribuemus? Immo si quid video res satis clara est nec tot verbis indiguisset nisi huic errori Finsler alios maiores quasi fundamento imposuisset. Pars altera re vera vetustior est quam prior et tertia; quot annis neque ego diiudicare ausim neque ad rem facit; est autem codicis alicuius pars in initio sine dubio truncati, in fine non item[1]. Has reliquias nescio quis librario tradidit ut expleret lacunam et nonnulla adderet. Quo negotio ille ita functus est ut XXVIII quaterniones praefigeret, IV in fine adderet. Ubi ad finem eius partis venit quam praemissurus erat, ζτ illud addidit ut bibliopegam moneret quo ordine folia conpingenda essent. Si vero hoc tibi scrupulum movet quod antea Finslero obieci, mire postremi epigrammatis et quaternionis finem in unum cadere, hoc non eodem modo ad me quo ad illum pertinet. Nam si librarius ab initio bene tenebat ad quem finem sibi perveniendum esset, facilius disponere potuit materiam, praesertim eam quae iam antea eodem modo disposita fuerat. Cum enim uterque scriba eundem versuum numerum in pagina perscriberet, vix fieri potuit quin quae iam denuo scriberentur totidem paginas occuparent quot antea in perdita illa parte[2]. Sed non nego si forte non acu tetigisset librarius finem, eum non fuisse vel omissurum aliquid vel additurum. Adiectum esse quidquam cum ne per se quidem verisimile sit eo refutatur, quod ep.

---

[1] Vetat tam numerus CL epigrammatum quo liber XIV constat quominus folia aliquot abscissa esse putes, quam postremi ternionis condicio (vide supra p. 14), quae clamat eum olim clausisse librum, librarium autem cum uno tantum insuper folio egeret hoc ternioni inseruisse.

[2] Quae suspicio egregie eo firmatur, quod Pauli Silentiarii ecphrasis et Gregorii eclogae, quas deperditae illi parti infuisse nemo demonstrare potest, tres occupant quaterniones (p. 1—48) anthologiae ipsius pars prior reliquos XXV. Perierant igitur initio codicis paginae CCCC.

541—562 litterarum initialium ordine anthologiae Philippi partem produnt[1], ergo unum tantum ep. 563 extra ordinem positum postea insertum esse potest. Multa autem omissa esse a librario aeque improbabile est; nam si superfuissent plura epigrammata quam una pagina caperet, folium unum alterumve inserere potuit. Contendo igitur, si has minutias missas facis, non esse cur librum Palatinum etiamsi ex duabus partibus diversae originis constet, tamen unum opus idque integrum esse negemus. Nam non casu coaluerunt particulae sed prima et ultima circumdatae sunt secundae ut quod temporis iniuria mutilatum erat explerent, simulque ut mihi videtur amplificarent.

Inveniuntur vero in codice haec:

Pauli Silentiarii ecphrasis ecclesiae s. Sophiae . . p. 1
S. Gregorii eclogae . . . . „ 41
Epigrammata christiana (Anth. Pal. I) . . . . . . „ 49
Christodori ecphrasis (A. P. II) . . . . „ 64
Epigrammata Cyzicena (A. P. III) . . . . „ 76
Prooemia Meleagri Philippi Agathiae (A. P. IV) . . „ 81
Epigrammata amatorii argumenti (A. P. V) . . . . „ 87
Ep. dedicatoria (A. P. VI) . . . . „ 141
Ep. sepulcralia (A. P. VII) . . . . „ 207
Ep. s. Gregorii theologi (A. P. VIII) . . . . . . „ 326
Ep. demonstrativa (A. P. IX) . . . . „ 358
Ep. exhortativa (A. P. X) . . . . „ 489
Convivalia et irrisoria (A. P. XI) . . . . „ 507
Stratonis Musa puerilis (A. P. XII) . . . . „ 569
Ep. variis metris scripta (A. P. XIII) . . . . . . „ 608
Problemata arithmetica, aenigmata, oracula (A. P. XIV) „ 615
Iohannis Gazaei ecphrasis . . . . „ 644
Ep. varia et diversa, partim iam antea perscripta (A. P. XV) . . . . „ 665
Anacreontea . . . . „ 676
Gregorii theologi ep. VIII 85* iterum . . . . . . „ 692
Eiusdem gnomae . . . . „ 692

[1] Cf. Jacobs Proleg. p. XLI, XLIII. Passow Opusculorum p. 176 sqq. Weigand Mus. Rhen. 1845 III p. 541 sqq.

Epigrammata varia (A. P. XV) . . . . p. 694
Maxima pars ep. Gregorii iam antea perscriptorum
(= A. P. VIII) . . . . „ 696
Cometae carmen (A. P. XV 40) . . . . „ 706
Denique in foliis postea additis leguntur ep. XI, quae
sunt in hippodromo CP., a recentiore et rudi manu
perscripta . . . . „ 708

Inde a Gazaei descriptione ordo vix ullus apparet, non omni ex parte eius culpa qui codicem perscripsit; nam quaternionis postremi folia non quo debuerunt ordine compacta sunt. Quod viros doctos qui excusserunt codicem nondum animadvertisse miror, cum vel tabulas illas quae arte photographa totam partem Parisinam repraesentant intuenti sese offerat. Post Anacreontea enim folio recto p. 692 (39ʳ)[1] statim legitur, ut dixi, iterum ep. VIII 85* cum hoc lemmate: ⁜ τοῦ θεολόγου ⁜ εἰς τὸν αὐτὸν καισάριον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν. Verba εἰς τὸν αὐτὸν probant aliud eisdem argumenti ep. antecessisse, aut Anacreontea in Caesarium composita esse putanda essent. Secuntur cum hac inscriptione

Γνῶμαι Γρηγορίου δίστιχος εὐεπίη
ἐσθλὸν ἄθυρμα νέοις καὶ χάρις ἐξοδίη

gnomae Gregorii[2]. Eodem loco in margine legitur προεγράφησαν ἅπαντα εἰς τὰ λοιπὰ ἐπιγράμματα εἰς τὸ τέλος τῶν ἐπιτυμβίων, quod in gnomas non cadit, nam nusquam alibi leguntur; ad unum illud epigramma sepulcrale quam male applicetur vides. Gnomae exeunt in fine p. 693 (39ᵛ), sequentis paginae initio legitur Ἀναστασίου τοῦ τραυλοῦ εἰς τὴν σταύρωσιν (XV 28) sed eo modo scriptum ut versus novem priores postea additos esse unicuique intuenti appareat: exarati enim sunt in margine superiore alias vacuo, et bini hexametri unum versum implent, excepto nono qui ut solet totum versum occupat; sed hunc quoque postea adiectum esse ductus docent. Num is qui codicem scripsit ipse hos versus postea addiderit equidem ex tabulis dignoscere non potui: scripturae genus non adver-

[1] Numeros hos novicios addo ne ulla maneat dubitatio.

[2] Litterae initiales gnomarum duos istos versus efficiunt. Editae sunt novissime ab Ernesto Dronke Gregorii Nazianzeni carminum selectorum p. 118.

saturum puto. Tunc secuntur ut in exemplis impressis ep. XV 29 — 39* quae excipiunt cum lemmate τοῦ θεολόγου εἰς ἑαυτὸν ἐκ τῶν ἐπιτυμβίων αὐτοῦ ἐπιγραμμάτων epigrammata iam supra exhibita VIII 80. 83. 84. 76. 2. 5 — 10. 10*. 11. 163. 161. 162. 164. 165. 156. 157. 158. 105 — 127. 131 — 148. 150 — 155. 85 (quod est εἰς καισάριον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν). Desinunt haec ep. p. 705 folio verso 45; p. 706 (46^r) legitur Cometae carmen XV 40 cum versibus hoc ipsum nec non poetam illudentibus, quod hanc paginam et duas partes sequentis (707, 46^v) implet. In qua quod restat spatii versus novem priores ep. Anastasii balbi (XV 28) occupant, qui superiore loco (p. 644, 40^r) postea tantum additi erant. Iam puto subolet tibi quid rei sit. Foliis externis huius quaternionis haec leguntur

Fol. 39^r (p. 692)
ep. VIII 85* εἰς τὸν αὐτὸν καισάριον
gnomae Gregorii
Fol. 39^v (p. 693)
gnomarum Gregorii finis

Fol. 46^r (p. 706) ep. Cometae XV 40
Fol. 46^v (p. 707) eiusdem ep. finis et ep. Anastasii XV 28 v. 1 — 9.

His autem foliis detractis quod restat huius quaternionis incipit (fol. 40^r p. 694) ab ep. Anastasii balbi (XV 28) olim novem versibus prioribus carente, desinit (fol. 45^v p. 705) in epigramma Gregorii VIII 85 εἰς καισάριον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν. Iam invertas folia externa ita ut p. 706/7 = fol. 46 antecedant, sequantur 692/93 = fol. 39 et omnia bene se habent. Post Anacreontea sic legitur Cometae epigramma XV 40 p. 706 (46^r) cuius finis habetur p. 707 (46^v) una cum initio ep. Anastasii XV 28; excipit hoc p. 694 (40^r) eiusdem ep. finis et ep. XV 29 — 39*. Secuntur Gregorii epitymbia eo ordine quo modo dixi, VIII 80 — VIII 155, VIII 85 (εἰς καισάριον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν) ad quod optime se adplicat p. 692 (39^r) eiusdem VIII 85* (εἰς τὸν αὐτὸν καισάριον). Postremum locum tenent gnomae hanc et sequentem paginam occupantes.

Hic erat ordo quem librarius conficere voluit, bibliopega turbavit, maximo cum incommodo ep. Anastasii, quod inde duas in partes diremptum est. Quod vulnus nescio quis sanare studuit additis priore loco illis versibus quos deesse videbat. Quod mihi haud ita multo post codicem scriptum factum esse videtur, nam is qui lacunam illam explevit non solum v. 2 recte addidit ἔχων p. 707 omissum, quod coniectura quispiam factum esse credat, sed etiam bene sciebat Ἀναστασίου τοῦ τραυλοῦ nomen, cum p. 707 tantum Ἀναστασίου legatur.

Sed praeter hoc nullum turbati ordinis vestigium deprehenditur. Eo magis mirum videtur, indicem illum a prima manu scriptum toti codici praemissum[1] multis ex partibus non conspirare cum codice. Est enim hic[2]:

\+ \+ \+

\+ τάδε ἔνεστιν. ἐν τῆιδε τῆι βίβλωι τῶν ἐπ . . . μμάτων ※
α ⁖ ΝΟΝΝΟΥ ποιητοῦ πανοπολί ἔκφρασις τοῦ κατὰ ἰωάννην
ἁγίου εὐαγγελίου ※ Β παύλου ποιητοῦ σελεν
Β̄ υιοῦ κύρου ἔκφρασις εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν
Γ̄ ἤτ . . τὴν ἁγίαν σοφίαν ※: Γ συλλογαὶ ἐπιγραμμάτων
χριστιανικῶν · εἴς τε ναοὺς καὶ εἰκόνας καὶ εἰς διάφορα
Δ′ ἀναθήματα ※ Δ χριστοδώρου ποιητοῦ θηβαίου ἔκφρασης
τῶν ἀγαλμάτων. τῶν εἰς τὸ δημ̊ γυμνάσιον τοῦ ἐπικαλου-
ε̄ μένου ζεύξιππος
ε′ ※ μελεάγρου ποιητοῦ παλαιστίνου στέφανος διαφόρων ἐπι-
γραμμάτων: ~

v. 1. manus saec. XVI vocibus postremis superscripsit τῶν ἐπιγραμμάτων. — v. 5. primae vocis hae tantum litterae apparent ἤτ unde Hase ἤτε effecit; puto ἤτοι scriptum fuisse. — v. 7. ἔκφρασης cod. per compendium $\left(\overset{\varepsilon}{\sigma}\right)$. — v. 8. cod. δημ̊, quod manus saeculi XVI in δημοσι mutavit. — ζεύξιππος cod. per compendium $\left(\overset{o}{\pi}\right)$ edd. ζευξίππου.

[1] Quattuor folia praemissa sunt codici sic cohaerentia 1 2 3 4. In folio 1 recto legitur index, 1 versum a manu rudi conscriptum est ut etiam 2 et 3 rectum; 3 versum vacat; 4 iterum plenum est. Fortasse igitur antiquitus sic erant ordinata 1 4 2 3.

[2] Ipse nuper descripsi ex codice, ut etiam alia omnia quaecunque profero, Heidelbergae in ipsa bibliotheca Palatina, humanissime

ς ※ φιλίππου ποιητοῦ θεσσαλονικέως στέφανος ὁμοίως δια-
φόρων ἐπιγρ
ζ ※ ἀγαθίου σχολαστικοῦ ἀσιανοῦ μυρηναίου συλλογὴ νέων ἐπι
γραμμάτων: ἐκτεθὲν ἐν κωνσταν πολ πρὸς θεόδωρον δεκ
※ ἔστι δὲ ἡ τάξις τῶν ἐπιγραμμάτων ἤγουν διαίρεσις οὕτως :~
α' ⁘ πρώτη μὲν : ἡ τῶν χριστιανῶν ※ Β δευτέρα δὲ ἡ τὰ χρι
Β ※ στοδώρου περιέχουσα . τοῦ θηβαίου ※ Γ τρίτη δὲ : ἀρχὴν
Γ ※ μὲν ἔχουσα τὴν τῶν ἐρωτικῶν ἐπιγραμμάτων ὑπόθεσιν ※
Δ ※ ἡ τῶν ἀναθεματικῶν : ※ ε̅ πέμπτη ἡ τῶν ἐπιτυμβίων ※
ς̅ ※ ἡ τῶν ἐπιδεικτικῶν ※ ζ̅ ἑβδόμη ἡ τῶν προτρεπτικῶν
η' ※ ἡ τῶν σκοπτικῶν ※ θ' ἡ τῶν στράτωνος τοῦ σαρδιανοῦ ※
ι' ※ διαφόρων μέτρων διάφορα ἐπιγράμματα ※ ϊα̅ ἀριθμητικὰ
ϊα καὶ γρῖφα σύμμικτα ※ ※ ϊΒ ἰωάννου γραμματικοῦ
ϊΒ γάζης ἔκφρασις τοῦ κοσμικοῦ πίνακος τοῦ ἐν τῷ χειμερίῳ
λουτρῷ ※
ϊΓ σύριγξ θεοκρίτου καὶ πτέρυγες σιμμίου · δοσιάδα βωμός
ϊδ βησαντίνου ᾠόν · καὶ πέλεκυς ※ ϊδ' ἀνακρέοντος τηΐου
ϊε συμποσιακά . ἡμιάμβια καὶ ἀνακρεόντια : καὶ τρίμετρα ※
τοῦ ἁγίου γρηγορίου τοῦ θεολόγου ἐκ τῶν ἐπῶν ἐκλογαὶ
διάφοροι : ἐν ὑς καὶ τὰ ἀρε καὶ ἀναστασίου καὶ ἰγνα καὶ
κωνσταν
καὶ θεοφάνους κεῖνται ἐπιγράμματα ※~

v. 14. ἡ ante τὰ om. Jacobs. — v. 22. ἐν τῷ significari videtur sigla ἐν̄. — v. 27. ὑς (pro οἷς) per rasuram ex αἷς factum.

Discrepantias inter indicem et codicem intercedentes iam Jacobs Proleg. p. LXVI enumeravit: Nonni ecphrasin

commodantibus illius curatoribus. Versuum numerum et dispositionem servandam duxi; accentus et spiritus aut correxi aut addidi; compendia non retinui nisi inusitata et dubia. — Primus edidit indicem Brunck (Analectorum I p. IX) ex pessimo apographo, tum Jacobs Proleg. p. LXV iterumque accuratius ed. min. III p. 3, novissime ex Hasii apographo Dübner I p. XIII.

omnino deesse, cuius locum si placet quattuor[1] illa folia a rudi manu epigrammatis conscripta tenere dixeris, Pauli Silentiarii ecphrasin, quae nunc primo loco legitur, subsequi non epigrammata christiana sed eclogas s. Gregorii theologi; tum recte haberi christiana et Christodorum, epigrammata Cyzicena iterum in indice non esse nominata; pro Coronis Meleagri Philippique et Cyclo Agathiae quos index promittere videretur prooemia tantum inveniri, et ne epigrammatum quidem sectiones omnino conspirare cum indice. Unde recte sibi colligere videbatur (Proleg. p. LXVIII) 'indicem ex antiquiore codice sine mutatione descriptum, rerum autem in codice ordinem ab eo, qui Vaticanum librum scripserit passim immutatum esse,' et re vera subesse hic vetustioris indicis reliquias nemo infitias ibit; sed tamen difficultas mihi haud parva remanere videtur. Quid quod bis recensentur et Christodori carmen et epigrammata christiana? Et quid tandem sibi volunt Μελεάγρου στέφανος διαφόρων ἐπιγραμμάτων Φιλίππου στέφανος ὁμοίως διαφόρων ἐπιγραμμάτων, Ἀγαθίου κύκλος, quos integros unquam huic collectioni infuisse ut credat quis animum induxerit? Nam pro anthologiarum prooemiis totas anthologias nominari vereor ne nulli Jacobs persuasurus sit[2]. Priorem quidem scrupulum removeres si duplicem exstare indicem diceres, quod sine dubio aliquid habet veritatis et iam ab Henrichseno (p. 140) observatum est; sed alterum neque hac neque alia cogitatione eiusmodi removere potes. Neque illud recte Henrichsen posuit, neutrum indicem verum esse, alterum tamen paulo integriorem. Quid enim? Minime ex aequo stant duo hi indices. Prior enumerat quae in codice legantur (τάδε ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ) alter ordinem ep. tantum refert (ἔστι δὲ ἡ τάξις τῶν ἐπ. ἤγουν διαίρεσις οὕτως). Hanc τάξιν primo cum codice nostro comparemus. Suo loco leguntur Christiana et Christodorus, omissa sunt Cyzicena et prooemia. Tum legitur τρίτη δὲ ἀρχὴν μὲν ἔχουσα τὴν τῶν

---

[1] De tribus foliis loquitur Jacobs, sed ut antea dixi sunt quattuor quorum in prima pagina index scriptus est.

[2] Inscribuntur in cod. prooemia στέφανος Μελεάγρου sim. sed non διαφόρων ἐπιγραμμάτων στέφανος.

ἐρωτικῶν ἐπ. ὑπόθεσιν. Quid igitur? Initiumne faciunt amatoria? Haec pristinam anthologiae formam redolent, prioribus tribus libris carentem. Nam demonstrari potest primitus Cephalae anthologiam non constitisse nisi libris Anth. Pal. IV — XII, qua de re alio loco dicturus sum: interim hac cognitione utemur ad solvendas has difficultates. Veteri et pristino indici igitur praemissa sunt capita illa, simulque numeri immutati. Recte deinde omnia procedunt si modo librum VIII sepulcralium partem esse putas, usque ad ιβ′ (v. 21). Sed quod illic omittitur series illa XXV ep. inter Iohannem Gazaeum et technopaegnia interiectorum non aegre feres. Optime igitur hic se habet index; nihil omissum praeter librum Anth. Pal. III et IV. Quid autem si has non singulares libros putavit qui indicem composuit, si ep. Cyzicena libro II adhaerere voluit, prooemia non recensuit ut par est? Hic igitur est index bonus atque probus totius codicis exceptis Paulo Silentiario et Gregorio. At quis inter epigrammata (ἡ τάξις τῶν ἐπιγραμμάτων) recenseret Christodorum, Iohannem Gazaeum, Anacreontea? In vere Cephalanam tantum anthologiam (librorum Anth. Pal. IV — XII) verba illa quadrant; hic scripserat: ἔστι δὲ ἡ τάξις τῶν ἐπιγραμμάτων ἤγουν διαίρεσις οὕτως. α′ ἀρχὴν μὲν ἔχουσα τὴν τῶν ἐρωτικῶν ἐπ. ὑπόθεσιν, β′ ἡ τῶν ἀναθηματικῶν et deinceps usque ad Stratonis Musam puerilem. Postea eius anthologiae adhaeserunt alia, quae librarius utut potuit in indicem rettulit numeris mutatis. Non uno autem tempore amplificatam esse anthologiam cum per se probabile sit, codicis condicione demonstratur. Vetustior illa pars (de qua cf. supra p. 17) continet IX 543 — XIV; iam igitur haec erat anthologia in fine duobus libris aucta, num in initio item nescimus[1]. Expleta est ab altero librario lacuna, simulque ex archetypo additi libri I — III: nam si non illo loco legisset in fine codicis addidisset ut librum XV cum Gazaeo et Anacreonteis. De Nonno nunc deperdito Paulo Silentiario Gregorio difficilior est quaestio, sed haec librarius ipse ab ep. separasse videtur cum in τάξιν illam non reciperet. Librum XV

[1] Sed si tecum reputas quae p. 17, 2 dixi veri simillimum tibi videbitur antiquitus in nostro exemplari additos fuisse tres illos libros.

autem librarius non ex exemplo illo deprompsisse videtur, tanta est eius ἀταξία.

Sed ad priorem indicis nostri partem nos vertamus. γ' et δ' (v. 5) huic eodem tempore quo inferiori (v. 14) α' et β' addita sunt, quo eodem etiam Nonnum et Silentiarium intulit librarius. Haec omnia si delemus remanet quod olim Cephalas scripserat

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ τῶν ἐπιγραμμάτων

α' Μελεάγρου ποιητοῦ Παλαιστίνου στέφανος διαφόρων ἐπιγραμμάτων

β' Φιλίππου ποιητοῦ Θεσσαλονικέως στέφανος ὁμοίως διαφόρων ἐπιγραμμάτων

γ' Ἀγαθίου σχολαστικοῦ Ἀσιανοῦ Μυριναίου συλλογὴ νέων ἐπιγραμμάτων ἐκτεθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸς Θεόδωρον Δεκουρίωνα. Iam apparet non ut Brunckio et Jacobsio visum est pro prooemiis totas anthologias nominari, sed Cephalam bene et apposite unde suam anthologiam hausisset prima pagina indicasse; tum τάξιν epigrammatum enarravit. Similia saepius in compilationibus occurrere non nescis, ut in scholiis Homeri Venetis, Suida, Hesychio.

Sed alia statim subnascitur quaestio de fontibus ex quibus Cephalas hauserit, vel si hoc mavis de cognatione variarum quae hodie exstant anthologiarum. Miratur fortasse aliquis non solum has quaestiones mihi pro una esse sed etiam investigare me velle subsidia a Cephala olim adhibita cum ipse aperte fateatur tres se illas anthologias usurpasse unde sua delibaret. Sed calidius mihi agere videtur qui verba illa ita accipit quasi Cephalas praeter tria opera nihil adhibuerit, neque difficile est eum refutare[1]. Ne is quidem recte mihi iudicare videtur qui ipsis his libris usum esse Cephalam statuit, licet ipse profiteri videatur. Non tam aperta res est quam olim Jacobsio visa est et nunc etiam plerisque videtur. Fontes, unde manaverint epigrammatum quasi lacus, primarios scimus, minores nonnullos coniectura adsequimur, innumerabiles alios parvos extra omnem suspicionis aleam positos

---

[1] Inspicias modo quae Weigand de fontibus anthol. composuit Mus. Rhen. 1845 III p. 552 sq.

ignoramus. Fuerunt ut dixi quasi fontes quidam Meleagri et Philippi Coronae, qui ubi primum coniuncti, quod maturo fortasse tempore factum est, rivum effecerunt sat magnum, hic illic alium sive fonticulum sive guttam receperunt, multa perdidere, plurima turbida reddidere. Supervenit non iam fons sed alter rivus Byzantinae aetatis collectio, Agathiae Cyclus, iterumque omnia miscebantur et turbabantur neque non augebantur aut minuebantur utut fors tulit. Ex hoc rivo minime limpido hauserunt florilegiorum conditores, praeter ceteros Cephalas largum potum ministrans omnibus, sed neque dilectu habito diligentiore neque dispositione facta accurata, ita ut non solum turbata multa manerent, sed etiam quod gratissimum nobis evenit nonnulla pristinorum fontium vestigia servarentur. Quae si Cephalas ipse fontes illos adire potuisset multo plura superesse deberent. Quod ex parte iam Passow (Opusculorum p. 180) et Weigand (Mus. Rhen. 1845 III p. 168) intellexerunt, cum propter vestigiorum parvum numerum ipsam Meleagri anthologiam a Cephala adhibitam esse negarent. Sed mihi ut dixi nullam earum quas nominat anthologiarum adhibuisse videtur[1]. Scio hoc ab initio vix uni alterive placiturum esse, sed fortasse rationibus vincere potero. Interim gaudeo mecum facere quodammodo Georgium Kaibel qui libelli De monumentorum aliquot graecorum carminibus p. 17 'Epigrammata' inquit 'quae Cephalas nobis tradidit cum ex compluribus anthologiis diversissima ratione compositis paulatim in unum congesta sint corpus, hic totiens mutatus ordo nihil tristiore clade afflixit quam lemmata' et Hermae 1876 X p. 1 'Constat non unum extitisse Cephalam qui in colligendis epigrammatis laudabilem operam collocaret, sed permultos scimus illo et antiquiores et recentiores ex fontibus integrioribus uberioribusque ingentes eorum poematiorum copias adauxisse.' Neque aliud Schneidewin sibi persuasisse videtur cum Progymnasmatum p. 4 scribat: 'fuerunt Byzantii et ante Cephalam et post eum qui pro diversitate studiorum ex immenso acervo epigrammaton quem industria superiorum accumulaverat, alii alia excerperent.' Quod bene

[1] Quamquam Agathiae saltem sylloge ei uti fortasse licuit; reliquas tum non iam extitisse probabile.

omnes tenere vellem! Nam cum unum Cephalam eumque primum consilium amplioris anthologiae condendae cepisse crederent, prae hoc opere unico ut putabant reliqua spernebant, imprimis Planudem misellum illum monachum, in quem quo quis plura convicia cumulabat eo melius meritus esse sibi videbatur de litteris. Sed eius lectiones non nunquam optimas esse omnes concedent cum praesertim Finsler (p. 47) luculentissime demonstrarit, cui meliore quodam Cephalae codice usus esse videbatur, simili ei quem Michaelis chartophylacis manu exaratum corrector codicis Palatini adhibuit. Quod num omni ex parte recte disputatum sit nunc non curo, hoc sufficit integriorem lectionem ab illo saepe ministrari. Vel hinc concludere deberemus eum non Cephalanam tantum anthologiam in artius redigere voluisse et excerpsisse, praesertim cum tot ep. praebeat a Cephala neglecta. Quae unde tandem sumpsit? Jacobs cum nullam anthologiam adgnosceret praeter Cephalanam, ex codice integriore hausta esse putavit. Mihi si credis ex epigrammatum vasta illa collectione haec profluxerunt, unde non solum Cephalas sed alii quoque sua mutuati sunt. Talem enim collectionem exstitisse olim cum per se probabile sit et condicione anthologiae paene liqueat (superfutura enim essent plura singularum collectionum vestigia si ex his suam consuisset coronam Cephalas) tum duabus de causis certissimum est. Quarum una petenda est ex ep. in libro Palatino bis exaratis. Illud quidem non negandum est, potuisse Cephalae neglegentia fieri ut carmen duobus locis irreperet in collectionem; sed quomodo tandem factum est ut nusquam fere plane concordent quae diversis locis leguntur[1], ut semper fere aliqua lectionis diversitas insit? Nonne hoc aperte demonstrat diversis locis tradita fuisse antiquitus haec carmina, ita ut varios et diversos fortunae casus subirent? Quod nisi in anthologia (sive una sive pluribus) qualis nostra est fieri non potuit: in Meleagri certe et Philippi aut Agathiae corona unum carmen bis legi nullo modo potuit. Multo

---

[1] Diligenter composita haec epigrammata invenies apud Finslerum p. 83 sq. qui errore suo de codicis universa condicione commotus tripartito de his egit. Addenda sunt XI 118. 119 post XI 332 et IX 437 post IX 432 repetita.

aliter Finsler p. 83 sq. et p. 95 rem accepit. Putat Cephalam haec carmina consilio bis inseruisse anthologiae, sed ne eadem repeteret paululum immutata. Quam sententiam nemini acceptum iri spero. Quis enim credat Cephalam si mutare voluisset ep. aliquod facturum fuisse unius vocis vel syllabae mutationem, non plus et ne hoc quidem semper? Cf. e. g. ep. VI 106 quod iterum legitur post ep. VI 255, utroque loco seriei ep. immissum ex Philippi corona petitorum[1], itaque neutro loco postea interpolatum. Hic igitur si usquam Cephalas adgnoscendus est genuinus. Quid autem discrepantiae invenimus?

	Legitur loco priore:	posteriore:
v. 1.	σοι	τοι
	ἀγρειάδος	ἀγριάδος
3.	τὰν	τα vel ται, sed corr. τὰν
4.	χειρὸς	χερὸς
5.	βουνεῖτα, ει in ras.	βουνεῖτα
6.	εὐάγρει	εὐάγρηι.

Nil praeter errores librariorum minusculos neque ad sensum facientes! Et similia plerisque locis invenies. Tacebimus igitur de Cephala harum mutationum auctore. Quid porro? Ep. XI 118 et 119 una repetuntur post XI 332, IX 121 et 122 post IX 339 ita ut appareat ea primitus coniuncta fuisse. An Cephalam etiam plura simul repetere voluisse putas ut eo facilius lenocinium detegeretur? Accedit quod priore loco IX 118 sine lemmate est, altero Callicteris, iterumque priore adespoton IX 122 altero Eueni[2]. An hoc quoque Cephalanum?

Sed haec pristinae anthologiae vestigia levia sunt; certiora proferri possunt. Schneidewin e codicibus Parisino et Florentino florilegium aliquod edidit[3] quod Cephalam saeculo ante-

---

1 Cf. Weigand Rhen. Mus. 1845 III p. 541.

2 Inde quod priore loco versus alter omissus est praeter litteras τεττιγ, quod nonnulla discrepant, nihil colligere licet. Ceterum non sine momento est ep. IX 123 post IX 353 iteratum inter ep. Leonidae Alexandrini cuius est.

3 Progymnasmata in anthologiam graecam, Gottingae 1855.

cessisse putabat (p. 5) cum Thessalus iste quisquis fuit qui ad Euphemium id misit Leone sapiente imp. se vixisse ipse dicat (886—912). Sed eodem fere tempore Cephalam suam collectionem composuisse supra p. 13 dixi. A qua tamen haec nullo pacto pendet, nam non solum lectionibus egregiis nonnullis insignis est, quae coniectura a nullo inveniri potuerunt, sed etiam habet ep. a Cephala aliena ut Leonis philosophi carmen de aquae frigidae usu (Schneidewin p. 7 Boissonade Anecd. gr. II p. 469, Piccolos *Supplément à l'anthologie grecque* p. 209) Palladae ep. μῆνιν ἄειδε (Jacobs Appendicis ep. 1, Boissonade ad Philostrati Heroica p. 638) Procli ep. Ῥηγίνου μελάθροισι (Jacobs Appendicis ep. 69, Brunck Analectorum II p. 446 Nr. 5) Simonidis δῆμος Ἀθηναίων (Jacobs Appendicis ep. 77, Brunck Analectorum I p. 142 Nr. 87, Bergk PLG³ III p. 1187 Nr. 186) ep. adespoton εἰπὲ ποῦ ἡ χθές (Boissonade Anecd. gr. II p. 471, Piccolos *Supplément* p. 195, Schneidewin p. 31) Anth. Pal. XIV 71. 72. 74, XV 51. Anth. Planudeae 11. 12. 13. 129. 135. 210. 213. 227. 230. 318. 319, praeterea duo fragmenta Euripidea. Quamquam igitur haec anthologia a Cephala nullo pacto pendere potest, tamen multis locis observatur idem ep. ordo, quod quo alio modo explicari possit quam si utrumque collectorem eadem anthologia maiore usum esse statuamus non video. Loci autem quibus hanc cognationem adgnoscere licet sunt hi[1]: 1. 2 = Anth. Pal. IX 52. 53. — 7. 8 = A. P. IX 68. 69. — 31. 30. 32. 33. 34 = A. P. IX 823. 824. 825. 826. 827. — 40. 41. 39 = A. P. XI 106. 107. 108. — 46. 47 = A. P. IX 50. 51. — 49. 50. 51 = A. P. VI 2. 4. 5. — 52. 53 = A. P. VII 268. 269. — 62. 63 = A. P. IX 128. 129. Quorum locorum numerum sat magnum si cum parvo circuitu anthologiae illius Euphemianae confers (ultra numerum LXXXII ep. non procedit) eo certius puto tibi videbitur quod inde effeci.

Aliam syllogen ep. eamque magni pretii iam antea e codice Parisino ediderat Cramer Anecdoton Parisinorum vol. IV inde a p. 366 (nam quae praecedunt huc non pertinent) quam Finsler p. 97 e Cephala haustam esse contendit

---

[1] Partem iam Schneidewin p. 10 indicavit.

sine causis idoneis. Optime iam refutavit hanc opinionem Carolus Dilthey (Epigrammata graeca in muris picta duo. Gottingae 1878 p. 19, 3) non solum permultis illis ep. adlatis quae apud Cephalam desiderantur, sed etiam lectionibus melioribus. Insunt autem florilegio ep. haec[1]:

p. 366: IX 360. 468. τοσοῦτος ὁ πλοῦς[2]. Ἥρη παμβασίλεια. Τυνδαρέη.
p. 367: IX 573. 564. Planud. 159. 161. 182.
p. 368: Περσεύς. Plan. 168. 201. 207. 132.
p. 369: 89. 57. 223. 109. 74.
p. 370: IX 751. 752. 680. 768. 333. 637.
p. 371: 639. 608. 610 v. 1 et 612 v. 2. 607. 616. 635. 623. 626.
p. 372: 666. 667. 669. οὗτος Ἔρως. IX 363
p. 373: Plan. 13. IX 721. ἡ βοῦς[3]. X 1.
p. 374: 26. 27. 40. 42. 52. 64.
p. 375: 58. 68. 72. 73. 74. 76. 84.
p. 376: 117. εὐίδμοις. XI 47. 48.
p. 377: 50. 227. 157. 255. 273. 299. 301.
p. 378: 338. 349. 390. IX 527. XIV 17. 71. Plan. 292.
p. 379: 96. 99. 197. 200.
p. 380: 203. 209. 213. 62. Odarium eroticum Constantini Siculi (Matranga Anecd. gr. p. 693, Bergk PLG[3] III p. 1087) quod idem implet paginas sequentes.
p. 383: εἰ μὲν ἀεὶ. XI 51.
p. 384: V 78. XII 18. 19. 21. κοῦρε τί. XII 118.
p. 385: ἠράσθη κίτυος. XII 29[4]. 58. εἶπεν Ἔρως. XII 235. 237 v. 3, 2, 4. 241. αὐτοῦ μοι.
p. 386: τηρῶ σου. ὕπνε τί. σκέψαι. ὑπνώοις. οἷος ἀποστάζει.

---

[1] Enumeranda sunt ep. singula quia Cramer eorum sedes accuratius non indicavit, index autem quem Finsler p. 97 protulit plenus non est. Paginas addo Anecdoton, numeros Anth. Pal. cui si quod ep. deest primas voces posui.

[2] Hos versus editurus erat Leo Allatius symmicton libro VII; vide Fabricii Bibl. gr. XIV p. 15. Exstare igitur videntur in codice quodam Romano.

[3] Hoc ep. editores Parisini post IX 721 inseruerunt praepostero iudicio, cum alias hanc syllogen non respicerent.

[4] Cohaeret cum hoc ep. aliud XI 53: sic bonum evadit carmen.

p. 387: ψευδὲς μυθίζουσι. XII 185. 209. 214. 223. 224.
p. 388: 196. 50. νῦν ὁ καλὸς.

Hunc indicem percurrenti obversabuntur loci quibus idem ordo apparet qui in Cephalae anthologia p. 370 (IX 751. 752) p. 371[1] (IX 608. 610. 612. 607) p. 372 (IX 666. 667. 669) p. 374 (X 26. 27 et 40. 42) p. 375 (X 72. 73. 74. 76) p. 376 (XI 47. 48. 50) p. 377 (XI 299. 301) p. 384 (XII 18. 19. 21) p. 385 (XII 235. 237) p. 387 (XII 223. 224). Iterum igitur invenimus duarum anthologiarum fontem communem. Quod igitur inter Parisinam syllogen et Cephalam intercedere vinculum voluit Finsler p. 97 adest re vera, sed aliter atque ille putabat. Unum addam, syllogen Parisinam non temere coacervatam esse. Primo enim loco sunt ep. demonstrativa (usque ad p. 373 X 1) secuntur protreptica (usque ad p. 376 εὐόδμοις) tum convivalia et irrisoria (usque ad p. 378 IX 527) tum interiectis oraculis tribus leguntur nonnulla ep. in statuas et odarium eroticum (usque ad p. 383) quae excipiunt epigrammata ad Musam puerilem pertinentia[2]. Unde aliquis suspicetur ne librorum quidem distinctionem et ep. discriptionem omni ex parte Cephalae deberi. Sed demonstrari hoc nequit, redeo igitur illuc.

Habemus vestigia luculenta vastae cuiusdam ep. collectionis unde et Cephalas et alii sua deprompserunt, alius alia, saepe ordinem archetypi servantes, neque igitur (ut consequens est) valde anxii de bona dispositione. Quid, si hanc eandem anthologiam compilaverit Maximus Planudes? Nonne omnes quaestiones de lectionibus ab eo servatis interdum melioribus, de ep. tot ab illo uno receptis, solvi censes, et melius solvi quam si cum Jacobsio et Finslero tot carminum apud Cephalam interitum librariis obicimus? Neque obstat quod Planu-

---

[1] Versui primo ep. 610 adhaeret versus alter ep. 612 unde colligere licet olim coniuncta fuisse si non tria illa 610—612 at saltem 610 et 612; postea librarii oculi aberrarunt decepti simili versuum exitu ἔχει δ' ἡδεῖαν ὀδωδὴν a priore ad alterum.

[2] Vel hac de causa errasse putandus est Piccolos (*Supplément* p. 164) ep. οἷος ἀποστάζει (p. 386) in feminam scriptum esse ratus. V. 4 igitur scribendum videtur esse γλουτοὶ ἐρυθραῖοι reliquis illius emendationibus receptis.

des persaepe eundem ordinem modo paucorum modo plurium ep. praebet quem Cephalas[1], talia etiam in reliquis florilegiis vidimus eisque tanto minoribus. Hoc cum mecum reputarem spes me invasit fortasse inveniri posse apud Planudem veterum

---

[1] Innumerabilia exempla proferri possunt ep. binorum vel ternorum in utraque anthologia coniunctorum. Dabo longiorum ordinum exempla. Qua in re adhibenda sunt exempla anthologiae Planudeae ante Henricum Stephanum impressa, quoniam hic suo arbitratu ordinem mutavit (Jacobs Proleg. p. CXIV). Mihi tantum Iohannis Brodaei editio praesto erat quae Aldinam primam repraesentare dicitur (Jacobs Proleg. p. CVIII). Sunt igitur ordines hi:

A. P. X 1. 2. 4—7 = Plan. I εἰς ναυτιλίαν 4—9.

A. P. IX 30—33. 35. 34. 36 = Plan. I εἰς νῆας 1—5. 9, 10.

A. P. XI 75. 77—79. 82—86 = Plan. II εἰς ἀγωνιστὰς 1—9.

A. P. XI 159. 160. 164. 161—163 = Plan. II εἰς ἀστρολόγους 1—6.

A. P. XI 67—70. 72. 74 = Plan. II εἰς γραίας 1—6.

A. P. XI 196. 197. 203. 198—201 = Plan. II εἰς δυσειδεῖς 2—8.

A. P. XI 112—126 = Plan. II εἰς ἰατροὺς 1—15.

A. P. XI 186—189 = Plan. II εἰς κιθαρῳδοὺς 1—4.

A. P. XI 174—179. 183. 184. 315. 182. 181 = Plan. II εἰς κλέπτας 1—11.

A. P. XI 88. 90—95. 99. 100. 102—107. 110. 111 = Plan. εἰς λεπτοὺς 1—16.

A. P. XI 226—232. 235. 237. 238 = Plan. II εἰς πονηροὺς 1—10.

A. P. XI 141. 143—148. 150. 152 = Plan. II εἰς ῥήτορας 1—9.

A. P. XI 54—64 = Plan. II συμποτικὰ ἀστείσματα 19—29.

A. P. XI 165. 166. 168. 167. 169—173 = Plan. II εἰς φειδωλοὺς 1—9.

A. P. XI 153—158 = Plan. II εἰς φιλοσόφους 1—6 (qua in re notandum quod 157 falso a Planude hic positum est, in rhetorem cum scriptum sit non in philosophum).

A. P. VII 245—251. 253. 254. 255. 257. 258. 256. 259 = Plan. III. εἰς ἀνδρείους 16—29.

A. P. VII 356—360 = Plan. III εἰς ἄνδρας οὐκ ἐπισήμους 7—11.

A. P. VII 218—224 = Plan. III εἰς γυναῖκας 7—13.

A. P. VII 141—143. 145—152 = Plan. III εἰς ἥρωας 3—13.

A. P. VII 263—273. 275. 279. 280. 288—290. 293—295 = Plan. III εἰς ναυηγήσαντας 1—20.

A. P. VII 1—10 = Plan. εἰς ποιητὰς 1—10 (Ep. 2* quod in margine superiore codici Pal. appictum est a manu correctoris cum apud Planudem desideretur, concludere licet ab hoc loco alienum fuisse antiquitus).

A. P. VII 23—30. 32. 33 = Plan. III εἰς ποιητὰς 34—44.

illarum coronarum κατὰ στοιχεῖον dispositarum a Meleagro, Philippo, etiam tertio illo quem Diogenianum esse volunt (cf Passow *Verm. Schriften* p. 197 = Annalis philol. 1827 III, 2 p. 62. Weigand Mus. Rhen. 1845 III p. 552) vestigia qualia in Palatina anthologia iam dudum reperta sunt. Sed spes me fefellit, nam perlegens Planudis syllogen quamquam ad hanc rem semper animum adtendi, nihil tamen inveni quod non tribui posset casui aut idem apud Cephalam exstaret. Hinc igitur nihil effici potest.

Neque hoc magni pendo, quamquam casu factum esse negandum videtur, quod collectionis Euphemianae ep. 20. 21. = Plan. εἰς Ἔρωτα 8. 9 (= Anth. Pal. IX 449. 440) eodem modo coniuncta leguntur[1] quodque inter Plan. IV εἰς λουτρὸν 27. 28 = Cramer anecd. Paris. IV p. 370 extr. p. 371 inc. non intercedit quod est in Anth Pal. IX 638. At non leve videtur, id quod iam Schneidewin observavit (Progymnasmaton

---

A. P. VII 121—130 = Plan. III εἰςφιλοσόφους 27 - 36.
A. P. IX 713—723. 728. 724—727. 729—737 = Plan. IV εἰς ἀγάλματα ζῴων 1—25.
A. P. IX 793—798 = Plan. ibid. 26—31.
A. P. IX 738—742 = Plan. ibid. 32—36.
A. P. IX 606—614. 616—626 = Plan. IV εἰς λουτρὸν 1—21.
A. P. IX 649—659 = Plan. εἰς οἴκους 1—11.
A. P. IX 764 769. 771. 763 = Plan. IV εἰς σκεύη 1—8.
A. P. VI 23—28 = Plan. VI ἀπὸ ἁλιέων 3 - 8.
A. P. VI 314—320 = Plan. VI ἀντιστρέφοντα 1—7.
A. P. VI 321 - 329 = Plan. VI ἰσόψηφα 1 - 9.
A. P. VI 11—16. 179—188 = Plan. VI ἀπὸ κυνηγῶν 1 - 16 (sunt nota illa ep. in tres fratres tria retia dedicantes, quibus tamen 188 alius argumenti adhaesit).
A. P. VI 62—68 = Plan. VI ἀπὸ ταχυγράφων 1—7.
A. P. V 220—225. 228. 229. 230 = Plan. VII 31—39.
A. P. V 87—90. 92. 93. 95. 94 = Plan. VII 130—137.

[1] Quod Plan. I εἰς μητρυιὰν 2. 3 = Euph. 7. 8. Plan. II εἰς λεπτοὺς 14. 15 = Euph. 40. 41. Plan. VI ἀπὸ ἁλιέων 1. 2 = Euph. 50. 51. Plan. III εἰς ναυαγήσαντας 6. 7 = Euph. 52. 53, nihili est, nam eodem ordine leguntur haec ep. in Anth. Pal. IX 68. 69; XI 106. 107; VI 4. 5; VII 268. 269. Similiter in sylloge Crameri p. 375 coniuncta sunt Plan. I εἰς βίον 8. 9 = Anth. Pal. X 72. 73; p. 376 Plan. II συμποτικὰ 17. 18 = Anth. Pal. XI 47. 48.

p. 10) quod Euphemianae anthologiae 25 — 27 eodem ordine leguntur apud Planudem I εἰς δένδρα 12 — 14 (= Appendicis Plan. 11 — 13) 'ita ut Planudem vetustum exemplar expressisse intellegamus.' Itaque Planudes quoque magna illa et vetusta ep. collectione usus est, et valet id quod antea de solvendis inde nonnullis difficultatibus dixi. Sed fortasse praeterea etiam Cephalam compilavit, vel in primis illum tum pro supplemento alias collectiones. Memorat quidem ipse Planudes unum tantum librum in praef. libri VII τὰ γὰρ τοιαῦτα (scil. τὰ ἀσεμνότερα καὶ αἰσχρότερα) πολλὰ ἐν τῷ ἀντιγράφῳ ὄντα παρέλιπε φησὶν ὁ Πλανούδης; sed tali argumento quis quid dabit? Cumque de ep. libro ad Theodorum Xanthopulum conscriberet epistulam[1] multa quidem verba fecit, sed eorum quae scire nostra interesset nil adiecit. Verum sine dubio Cephalae anthologia cognita fuit Planudi. Leguntur enim Anth. Pal. VII 327. 328 duo ep. in Casandrum quendam, quae a Gregorio magistro Larisae ex ipso sarcophago descripta sunt, ut etiam Anth. Pal. VII 334. 335 ab eodem illo Cyzici[2]. Gregorius ille (de quo cf. Jacobs Proleg. p. LXXIII et quae antea dixi p. 11,1) quae descripserat ex lapide Cephalae discipulo dedit anthologiae inserenda (cf. lemma VII 334) in magno igitur illo epigrammatum libro haec non exstabant. Quae eadem cum inveniantur apud Planudem III εἰς ἀγαθοὺς ἄνδρας 6. 7.

---

[1] Quam editam habes in Aemilii Piccolomini *Estratti inediti dai codici greci della biblioteca Mediceo-Laurenziana* p. 58. Initium est hoc: οὐκοῦν ἐπειδὴ τὴν τῶν ἐπιγραμμάτων βίβλον αἰτήσαντί μοι τὸ παράπαν οὐκ ἔφης δώσειν ἂν μὴ γραμμάτων τύχῃς ἐμῶν, νῦν ἤδη κοσμηθεῖσαν ἐπιστολῇ κομίζου τὴν αἴτησιν. καίτοι τί λέγω; τί δ' ἐπαγγέλλομαι; ὅπερ ἐνθάδε τοῦ λόγου γενόμενος ἐκ προοιμίων εὐθὺς πέπονθα, οὔτ' ἐγὼ κρύψω, καὶ σὺ δ' οὐκ ἂν ῥαθύμως ἀκούοις. γράφειν μὲν ἀνεστησάμην, ὅ τι δ' ἂν γράφοιμι οὐκ εὔπορα καταφαίνεται, οὐδ' ἔστιν οὗπερ ἂν ὡς ὕλης πῦρ ὁ λόγος ἐπιλαβόμενος δράμοι καὶ ἀναλάμψειε. τί γάρ με δεῖ γράφειν; ὅτι πέμψον τὴν βίβλον; ἀλλ' εἴρηται. ἀλλ' ὅτι χρῄζοντι πέμψεις: ἀλλὰ καὶ τοῦτ' οἶσθα. ἀλλ' ὅτι θᾶττον ἑτέρων ἀποδώσω; τί δαί; οὐκ αὐτὸς τούτου μοι μάρτυς; ἀλλ' ὅτι σώαν; καὶ τίς οὐκ ἂν εἴποι; τί οὖν γράψω; βούλει μέχρι τοῦδε τὴν ἐπιστολὴν στήσω; ἀλλ' οὐκ ἀνέξῃ. Iamque materiam adeptus quae ignem nutrire possit multus est de gnoma δεῖν δανείζειν τοῖς χρῄζουσι, de libro nil amplius.

[2] Si modo ἐν κυζίκω illic recte emendatum est, nam posset, aliquis conicere antea aliud nomen scriptum fuisse; cf. supra p. 10,1.

εἰς ἄνδρας οὐκ ἐπισήμους 33. 37 etiam Cephala eum usum esse consequens est.

Etiam quo modo usus sit Planudes Cephala interdum intellegi potest, optime libro primo. Saepissime enim postquam ex Cephala excerpsit quae uni capiti insererentur, in fine addidit aliunde petita, ut I εἰς ἀγῶνας, εἰς ἀνδρείους[1], εἰς αὐλητάς, εἰς αὐτάρκειαν, εἰς ἔρωτα, εἰς μέθην, εἰς ποιμένας, εἰς φιλαργύρους, εἰς φιλοσόφους IV εἰς ζῷα, εἰς κιθαρῳδούς, εἰς λουτρόν; interdum autem ordinem invertit ut III εἰς ἀγωνιστάς, IV εἰς βάκχας, εἰς γυναῖκας, εἰς ἥρωας, εἰς νίκην. Haec qui animum advertit nullo modo dubitabit quin recte antea (p. 18 et 27) posuerim non ex Cephalae pleniore et integriore exemplo ad Planudem pervenisse quae ille solus praebet: quod qui adhuc persuasum habet ei demonstrandum est quo tandem modo Planudes distinguere et separare potuerit ep. illa quae postea interitura essent ab reliquis; quod insulsum est cogitatu.

Aliter res se habet in capitibus I εἰς δένδρα, εἰς μετριότητα, II εἰς ἀσελγεῖς, εἰς ῥήτορας III εἰς ἀγαθοὺς ἄνδρας, εἰς ἀνδρείους, εἰς ἀρχαίους, εἰς αὐλητάς, εἰς ἥρωας IV εἰς λίθους, εἰς πηγάς, εἰς σκεύη ubi Cephalanis intermissa sunt bina vel trina ep. aliunde petita; cuius rei causam non video. Sed quis excogitarit omnes casus qui aliquid valere potuerunt? Fortasse in his capitibus ep. quae aut praecedunt aliena illa aut subsecuntur ne ipsa quidem ex Cephala hausta sunt sed ex magna illa anthologia. Quamquam hoc cadere non potest in capita IV εἰς ἄνδρας ἀγαθούς, εἰς ἀγωνιστάς, εἰς ἡρωίδας ubi Cephalana quasi adspersa sunt alienis. Neutri classi adtribui possunt IV εἰς ἠχώ, εἰς ἰατρούς, εἰς καιρόν, εἰς ὀρχηστρίδας, εἰς ῥήτορας, εἰς φιλοσόφους cum nihil contineant quod Cephalas ministraverit. In reliquis (IV εἰς βασιλέας, εἰς ζωγράφους, εἰς θεούς, εἰς ποιητάς) rationem aliquam[2] dispicere difficile: for-

[1] Ep. βάλλετε νῦν μετὰ πότμον quod illic est 14 (app. Plan. 4) aut intercidit apud Cephalam, aut quod veri est similius a Planude transpositum est propter similitudinem reliquorum ep.

[2] Rationem dico qua in compilandis usus sit Planudes, nam in disponendis interdum litterarum ordine eum usum esse optime observavit Benndorf De anthologiae graecae ep. quae ad artes spectant p. 3, 1; cf. etiam Finsler p. 116.

tasse aliquando et Palatini libri et Planudei[3] lectionibus accurate enotatis et comparatis effici poterit unde singula ep. in Planudeam anthologiam pervenerint, ex Cephala an aliunde; quod nisi factum erit recte nullo modo iudicari poterit de utriusque auctoritate, imprimis in lemmatibus, quorum confusionem ubi ep. ex Cephala petitum est interdum demonstrare digito licet, ubi non est, nova quaestione opus.

---

[3] Unus enim codex Venetus Marcianus 481 in censum venire videtur; cf. Finsler p. 6, 6 et p. 33, 4.

VITA.

Paulus Henricus Augustus Wolters natus sum Kal. Sept. a. 1858 matre Luisa Kaempffer patre Albrecht Wolters, qui tunc temporis divini verbi erat minister in ecclesia evangelica Bonnensi. Elementa postquam in ludo litterario didici gymnasium urbis patriae adii auctumno a. 1867 Septem annis post cum interim pater theologiae professor Halas esset vocatus in gymnasium civicum Halense quod viri humanissimi Ottonis Nasemann floret auspiciis receptus sum. Cuius scholae disciplinae quantum debeam eloqui vix possum, praecipue qui in prima classe institutionem moderabantur viri multis me ac magnis beneficiis sibi devinxerunt. Reliqui scholam maturitatis testimonium adeptus auctumno a. 1877 civibusque adscriptus sum universitatis Fridericianae Halensis studiis operam daturus philologis et archaeologis. Sed quod solet tempus gratissimum esse adulescentibus, cum et studiorum et libertatis novitate capti novam quasi vitam vivere incipiunt, mihi evenit luctuosissimum, nam pater carissimus eodem illo tempore morbo insanabili correptus est, cui quintum post mensem succubuit. Mater in patriam reverti constituit, quam ego secutus mense Sept. a. 1878 redii ad almam hanc Musarum sedem, cuius civis usque ad hunc diem fui excepta una hieme a. 1879/80 quam Argentorati degi. Docuerunt autem me Argentorati: Michaelis, Nissen, Schöll, Studemund; Bonnae: Aufrecht, Bernays, Bücheler, Held, Renardus Kekulé, Küppers, Leo, Mohr, Usener; Halis: Beyschlag, Erdmann, Haym, Heydemann, Keil, Krohn, Iohannes Schmidt, Thiele, Zacher uterque. Comiter concesserunt ut interessem exercitationibus archaeologis Heydemann, Kekulé, Michaelis; philologis et epigraphicis Bücheler, Schöll; seminarii adeundi benigne copiam mihi fecerunt philologi Schöll, Studemund; historici Nissen. Praeterea Bücheleri et Useneri egregia erga me benivolentia factum est ut in seminarium regium Bonnense reciperer sodalis ordinarius eiusque disciplina fruerer per annum unum et semis. Pro quibus beneficiis viris illis omnibus gratias maximas et habeo et habebo, praecipue autem tribus illis viris, quorum nomina huic libello praefigere mihi licuit, fore ut aliquando dignas gratias reddam vix sperare possum, nam quicquid sum, siquid sum, id omne illorum.

SENTENTIAE CONTROVERSAE.

I.

Platonis Reip. p. 443^D legendum est . . . καὶ ξυναρμόσαντα τρία ὄντα ὥσπερ χορδάς, τρεῖς ἁρμονίας ἀτεχνῶς νεάτης τε καὶ ὑπάτης καὶ μέσης . . . Codd. ὅρους.

II.

Eiusdem Menon. p. 91^E οὐ μόνον Πρωταγόρας ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πάμπολλοι οἱ μὲν πρότερον γεγονότες ἐκείνου οἱ δὲ καὶ νῦν ἔτι ὄντες, delendum censeo ἐκείνου.

III.

Xenophontis Conviv. I 4 οἶμαι οὖν πολὺ ἂν τὴν κατασκευήν μοι λαμπροτέραν φανῆναι εἰ ἀνδράσιν ἐκκεκαθαρμένοις τὰς ψυχὰς ὥσπερ ὑμῖν ὁ ἀνδρὼν κεκοσμημένος εἴη μᾶλλον ἢ εἰ στρατηγοῖς καὶ ἱππάρχοις καὶ φρουράρχοις.

Codd. σπουδάρχοις vel σπουδάρχαις.

IV.

Timonis Phlias. fr. X Wachsmuth (Laert. Diog. IX 52) sic legendum

Πρωταγόρης τ᾽ ἐπὶ μισθῷ ἐριζέμεναι εὖ εἰδώς.

Codd. ἐπίμικτος.

V.

Ex Callimacho expressos esse Ibidis Ovid. v. 35 sq. efficitur eiusd. Trist. V 5, 38.

VI.

Anth. Pal. XI 171 v. 3 sq. sic emendandi videntur

Ψηφίζων δ᾽ ἀνέκειτο πόσον δώσει διεγερθεὶς
ἰητροῖς μισθοῦ, καὶ τί θανὼν δαπανᾷ.

Codd. Pal. et Plan. νοσῶν, sed cf. VII 607.

VII.

Boissonade Anecd. gr. II p. 472

Ὅμηρος αὐτοῦ γυμνάσαι γνῶσιν θέλων
τῶν βατράχων ἔπλασσε καὶ μυῶν μόθον
ἔνθεν παρορμῶν πρὸς μίμησιν τοὺς νέους.

Cod. μῦθον.

VIII.

Senecae ep. 102, 11 scribe: Deinde claritas desiderat *nulla* suffragia.

Codd. *multa*, edd. *non* addunt ante *desiderat*.

IX.

Eiusdem Dial. II 1, 3 per seditiosae factionis manus *tractus*.

Cod. *traditus*, sed cf. ep. 14, 13.

X.

Eiusdem q. f. de remed. fort. lib. III 2 'Peregre morieris.' Non est gravior foris quam domi *humus*.

Editur *somnus*.

XI.

Quintiliani inst. or. VIII 5, 18 cave ne Haasium (Senecae fr. 106) secutus plura Senecae tribuas. 'Habeo quem fugiam, quem sequar non habeo' Ciceronis est; cf. Macrob. II 3, 7.

XII.

Spartiani Vitae Hadr. XXVI 3 Venando autem iugulum et *coxam* fregit.

Editur *costam*, sed cf. Dio Cass. 69, 10, 2 καὶ γὰρ τὴν κλεῖν ἐν ταύταις (ταῖς θήραις) κατέαξε καὶ τὸ σκέλος μικροῦ ἐπηρώθη.

XII.

Tibulli I 5, 65

Pauper ad occultos furtim deducet *amores*
Vincláque de niveo detrahet ipse pede.

Codd. *amicos*.

XIV.

Ovidi Amor. I 4, 23

Si quid erit de me tacita quod mente *queraris*
Pendeat extrema mollis ab aure manus.

Editur: *loquaris*.

XV.

Erasmus Roterodamus ep. XX 38 (= ep. 636, p. 725 ed. Froben. a. 1540, p. 733 ed. Clerici) scripserat: Tandem praeter omnem spem vinum nactus Burgundiacum re ipsa comperi, quicquid hactenus mali fuit, ex huius regionis *vinis* esse natum. Impressum est *villis*.

XVI.

Pamphaeus Acheloum non ideo ad modum piscis caudatum fecit (Gerhard A. V. II 115) ut eius mutationes exprimeret, sed Tritonis Herculisque luctationes imitatus est.

XVII.

Falso contendunt ante postrema Tiberii tempora non fuisse, qui militiam a centurionatu auspicarentur. Hoc iam fecit L. Iulius Vestalis, M. Iulii Cottii filius, regis Donni nepos; vide Ovidii ex Ponto IV 7. — De cuius praenomine cf. CIL. III 2371.

XVIII.

Tiberius triumphum Pannonicum a. p. Ch. n. XIII egit.

Gaylord
PAMPHLET BINDER
Syracuse, N. Y.
Stockton, Calif.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
880W839D C001
DE EPIGRAMMATUM GRAECORUM ANTHOLOGIIS HA
3 0112 023754747